

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 11/07-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. januára 2007 predbežne prerokoval sťažnosť S. K., bytom B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 16 C 366/04-77 z 26. mája 2005 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 237/05-111 z 8. februára 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2006 doručená sťažnosť S. K., bytom B. (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 C 366/04-77 z 26. mája 2005 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“)

č. k. 2 Co 237/05-111 z 8. februára 2006 v konaní sťažovateľa ako žalobcu proti A., a. s., ako žalovanej (ďalej aj „poisťovateľka“) o zaplatenie sumy 415 672,50 Sk.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že sa žalobou z 30. septembra 2004 domáhal zaplatenia sumy 415 672,50 Sk s prísl. Svoju žalobu odôvodnil tým, že 20. augusta 2003 uzatvoril s poisťovateľkou poisťnú zmluvu, ktorou havarijne poistil svoje motorové vozidlo. Dňa 11. decembra 2003 došlo k poisťnej udalosti – krádeži poisteného motorového vozidla. Poisťovateľka ho listom z 30. januára 2004 upovedomila, že ak poisťné nezaplatí priloženou poštovou poukážkou, poistenie zanikne uplynutím jednomesačnej lehoty od obdržania výzvy, t. j. poisťovateľka deklarovala, že poisťná zmluva môže zaniknúť 30 dní po tom, čo žalobca nezaplatí poisťné po obdržaní výzvy z 30. januára 2004. Na základe tejto výzvy žalobca doplatil poisťné zloženkou 4. februára 2004. Poisťnú zmluvu uzatvoril žalobca 20. augusta 2003, pričom poisťné bolo vyrubené v sume 12 995 Sk. Dňa 15. októbra 2003 bolo ročné poisťné upravené na sumu 15 594 Sk a štvrťročné splátky poisťného boli vyrubené v sume 4 094 Sk. Poisťovateľka odmietla plniť poisťné plnenie z dôvodu, že poistenie zaniklo do 3 mesiacov od uzatvorenia poisťnej zmluvy pre nezaplatenie poisťného. V poisťnej zmluve však za prvé poisťné obdobie, ktorým bol jeden kalendárny rok, bolo dohodnuté platenie poisťného v štvrťročných splátkach.

Podľa ustanovenia § 801 ods. 1 Občianskeho zákonníka poisťné zaniká aj tak, že poisťné za prvé poisťné obdobie nebolo zaplatené do 3 mesiacov od jeho splatnosti. V komentári k Občianskemu zákonníku vo vysvetlivkách k § 801 ods. 1 je uvedené, že poisťným obdobím je časový úsek poisťnej doby dohodnutý v poisťnej zmluve, vymedzujúci obdobie, za ktoré je poisťník povinný platiť poisťné. V prípade platenia poisťného v splátkach si treba uvedomiť, že rozložením poisťného na splátky, nedochádza k zmene poisťného obdobia, tým naďalej zostáva ročné obdobie. Podľa § 796 Občianskeho zákonníka je poistený povinný platiť poisťné za dohodnuté poisťné obdobie (bežné poisťné). K nezaplateniu poisťného za poisťné obdobie v danom prípade dochádza až momentom nezaplatenia poslednej splátky za dané poisťné obdobie, a nie už nezaplatením niektorej z predchádzajúcich splátok. V prípade, ak poistený napríklad prvú splátku nezaplatí, poisťovateľ ešte nemá a ani nemôže mať vedomosť o tom, či došlo k nezaplateniu poisťného za dané poisťné obdobie. Táto skutočnosť mu môže byť známa až v momente, ak poistený

nezaplatí za dané poistné obdobie. Okresný súd svojím rozsudkom č. k. 16 C 366/04-77 z 26. mája 2005 žalobu zamietol a krajský súd rozsudkom č. k. 2 Co 237/05-111 z 8. februára 2006 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Podľa sťažovateľa bolo rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a základné právo na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy tým, že krajský súd svojím rozsudkom č. k. 2 Co 237/05-111 z 8. februára 2006 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 16 C 366/04-77 z 26. mája 2005, ktorým bola zamietnutá žaloba o zaplatenie sumy 415 672,50 Sk, ktorej sa žalobca domáhal titulom poistného plnenia za krádež svojho motorového vozidla. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd a krajský súd dospeli k nesprávnemu záveru, že poistná zmluva zanikla pre nezaplatenie prvej splátky poistného v lehote 3 mesiacov odo dňa podpísania poistnej zmluvy.

Sťažovateľ navrhuje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk. Dôvodom žiadosti o primerané finančné zadosťučinenie je skutočnosť, že porušením základných práv je v stave právnej neistoty.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Práva navrhovateľa S. K.

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR,

- právo rovnosti účastníkov v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR
v spojení s:

- čl. 12 ods. 1 Ústavy SR, ktorým je zaručená sloboda a rovnosť v dôstojnosti i v právach a

- čl. 12 ods. 2 Ústavy SR, ktorým základné práva a slobody sa zaručujú všetkým bez ohľadu na politické, či iné zmýšľanie, prípadne iné postavenie

konaním a rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 16 C 366/04-77 zo dňa 26. 5. 2005 a Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2 Co 237/05-111 zo dňa 08. 02. 2006 boli porušené.

2. Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 16 C 366/04-77 zo dňa 26. 05. 2005 a Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2 Co 237/05-111 zo dňa 08. 02. 2006 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. S. K. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk, ktoré Okresný súd Bratislava I a Krajský súd Bratislava sú povinní vyplatiť spoločne a nerozdielne do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Odporcovia v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľom trovy konania vo výške 6.825,- Sk (2 úkony á 2.730,- Sk – príprava a prevzatie, podanie sťažnosti podľa § 11 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z. z., 19 % DPH vo výške 1.037,- Sk, 2 x režijný paušál á 164,- Sk) k rukám advokátky JUDr. E. B., a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa § 801 ods. 1 Občianskeho zákonníka poistenie zanikne aj tak, že poistné za prvé poistné obdobie alebo jednorazové poistné nebolo zaplatené od troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické alebo právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním takýchto práv. Z konania o ústavnej sťažnosti sú preto vylúčené také návrhy, keď sťažovateľ nesplnil niektorú zo zákonných podmienok potrebnú pre vznik právneho vzťahu, porušenie ktorého namietal na ústavnom súde. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil právny názor, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00 a I. ÚS 17/01).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, pričom tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Ďalej uviedol, že postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Nakoniec zdôraznil, že ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy, pričom ústavný súd súdnu ochranu v konaní o sťažnosti poskytuje iba vtedy, ak porušenie procesných práv účastníkov konania chránených zákonmi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) je súčasne aj porušením základného práva alebo slobody upravených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a základného práva na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 16 C 366/04-77 z 26. mája 2005 a rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 237/05-111 z 8. februára 2006, k tomuto porušeniu nedošlo. Okresný súd mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou došlo k uzavretiu poisťnej zmluvy, predmetom ktorej bolo havarijné poistenie osobného motorového vozidla žalobcu. Žalobca mal poisťné platiť v štvrt'ročných splátkach. Začiatok poistenia bol dohodnutý od 20. augusta 2003. Žalobca nepreukázal, že 21. augusta 2003 uhradil dohodnutú prvú splátku poisťného vo výške 3 411 Sk. Kópiou poštového poukazu z 29. októbra 2003 preukázal len to, že na účet žalovanej uhradil sumu 683 Sk.

Okresný súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, podľa ktorého keďže bolo dohodnuté poisťné obdobie jedného roka s tým, že poisťné sa bude platiť v štvrt'ročných splátkach, neuhradením ktorejkoľvek zo splátok by došlo k zániku poistenia až 19. augusta 2004, pretože lehota pre zánik poistenia by začala plynúť až od nezaplatenia celého ročného

poistného v deň splatnosti poslednej splátky, a nie odo dňa nezaplatenia niektorej z predchádzajúcich troch splátok. V súlade s § 801 ods. 1 Občianskeho zákonníka poistenie zanikne, ak poistné za prvé poistné obdobie nebolo zaplatené do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti, to znamená v danom prípade od 20. augusta 2003. Keďže v súdnom konaní žalobca nepreukázal zaplatenie prvej splátky poistného splatnej 20. augusta 2003 v celej predpísanej výške do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti, teda do 20. novembra 2003, havarijné poistenie v dôsledku toho zaniklo. Ku krádeži motorového vozidla došlo až 11. decembra 2003, teda po skončení poistenia. Z tohto dôvodu okresný súd žalobu o zaplatenie poistného plnenia zamietol. Krajský súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa a toto rozhodnutie potvrdil. Ústavný súd v napadnutých rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu nezistil skutočnosti, ktoré by mali za následok porušenie základných práv sťažovateľa.

Ústavný súd preskúmal závery oboch súdov a ich zlučiteľnosť s ústavou, pričom nezistil sťažovateľom namietané porušenie základných práv a slobôd, závery oboch súdov sú zlučiteľné s ústavou a nemajú ani charakter zjavne neodôvodnených alebo arbitrárnych.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. januára 2007